

סעיף 2

2 תמונה 2

מזכירות הממשלה

פרוטוקול
ישיבת הועדה לעניני התישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית
ח' בתשרי תשל"ז - 20.9.77

נכחו : חברי הועדה - השרים : א. שרון - יו"ר, ג. פת. י. הורביץ.

נציגי ההסתדרות הציונית : א.ל. דולצין, ח. פינקלשטיין,
י. קלארמן, מ. קרונה, מ. ריבלין,
א. שנקר.

נעדרו : חברי הועדה - השרים : ש. ארליך (בחול), מ. דיין (בחול),
ז. המר, ע. ויצמן.

נציג ההסתדרות הציונית : ר. וייץ.

- י. פרץ - סגן שר התעשיה, מסחר ותיירות
- א. נאור - מזכיר הממשלה
- ש. אבני - משרד הבינוי והשיכון
- ע. גדור - משרד הבטחון
- ח. חכם - משרד התעשיה, מסחר ותיירות
- אלוף א. טמיר - צבא-הגנה-לישראל
- ח. צבן - משרד החקלאות
- אל"מ א. שגב - צבא-הגנה-לישראל
- ש. רביד - הסוכנות היהודית
- ש. שטנר - משרד האוצר
- מ. שמיר - הקרן הקימת לישראל

א. ליסנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום : 1/תח ישוב בגבולות המוניציפליים של מעלות
2/תח תל-גזר
3/תח ישובי קטיף-שדות, שינוי החלטה מס. 580 (תח/9) ב'3
של הממשלה מיום י"ג באייר תשל"ז (1.5.77)

/ ישוב

בפרוטוקול זה 41 דפים.

כאמ"כ

הח/1 ישוב בגבולות המוניציפאליים של מעלות

השר א. שרון : רבותי, אנו פותחים את הישיבה. אנו

מוסיפים עוד שתי נקודות לסדר היום:

1. גרעינים מחו"ל.
2. קידום ישוב בפתחת רפיח על-חשבון קטיף. אלו יהיו שתי נקודות אחרונות. ראשית כל ניגע בנקודות האחרות. אנו נתחיל בנושא של עיר הורדים.

מר ח. צבן : הנושא של עיר הורדים, כפי שהועלה

בישיבה האחרונה שהיתה כאן על ידי

נציגי היזמים, או אותה חברים לעבודה של סטף וורטהיימר, שהציעו להקים את הנקודה הזו, הובא לדיון כאן, והוחלט שועדת משנה, זו הועדה שאני עומד בראשה ואשר חברים בה נציגי כל המשרדים, כולל המחלקה להתיישבות, תגיש חוות דעת לועדת השרים בנושא האמור. אנחנו קיימנו דיונים עם הנוגעים בדבר : עם נציג היזמים, עם ראש המועצה המקומית מעלות, עם נציגי האגודה לפיתוח הגליל. קיבלנו חוות דעת מהמשרדים השונים, וכדגש מיוחד - זה על דעת מנהל מקרקעי ישראל, משרד הפנים, גמשרד המסחר והתעשייה ומשרד השיכון והבינוי, שהם המשרדים הנוגעים בדבר בהקשר הזה. וכמובן של הגורם העוסק בהתיישבות, של המחלקה להתיישבות, שאף היא הכינה תכנית התיישבות לאותו מקום בשם "מעלות החדשה". תכנית זאת היתה אמורה להיות מוגשת לקונגרס הצינני שהיה אמור להתכנס בקיץ, כרעיון לקליטת עליה. החוברת הזו הוכנה על ידי רענן וייץ וצוות המחלקה להתיישבות.

הרקע לתכנית זאת, ופה אני מצטט את

סטף וורטהיימר באופן ישיר - רצון ליישב את הגליל ולהעלות יהודים

מר ח. צבן

שיושבים בשפלת החוף למקום בהרים, לפי יעדי הממשלה, שרואים חשיבות מרובה מאוד ליהוד הגליל, זאת על-ידי הקמת ישוב יצרני, כלומר, ישוב שמתבסס על תעשייה במקום. היות ופיתוח תשתית תעשייתית זה תהליך שלוקח זמן רב, הרי שהעיר או הישוב הזה האמור לקום, הוא יוקם בסמיכות, או לא במרחק גדול מדי מנהריה - שם ישנו המפעל הגדול שלה "ישקר" - במרחק של 15-20 ק"מ, כאשר ההשענות תהיה בתחילה על התשתית של "ישקר", כשהתשתית הזו אט, אט תעבור על ידי גדילתה למקום החדש. לכן יש צורך גם בסביבה קרובה לנהריה.

לשאלה - מדוע לא בכרמיאל למשל? החשובה

היא, שזה רחוק מדי מהתשתית התעשייתית. ולשאלה - מדוע לא במעלות? החשובה לכך שרוצים להקים ישוב בעל איכות, ולפי נסיונו של סטף ורטהיימר, אין אפשרות לעשות שינוי מבפנים בשלטונות מוניציפאליים (לפי נסיונו בעיריית נהריה), לכן הוא לא רוצה להיות משולב בעיירה כמו מעלות, אלא להקים את הכל מהתחלה, מן הבסיס, לפי דגם שלמד בפינלנד ובארצות אחרות.

עצמו

עכשיו, סטף ורטהיימר הגיש הצעה שהתקבלה לנהריה

בשעתו, לעשות את הדבר הרבה יותר קרוב, בצומת כברי. הדבר בתחילה התקבל בהסכמה מסויימת, אך לאחר מכן עלתה התנגדות של הישובים החקלאיים, או כפי שהוא אומר: הקיבוצים, ולא נתנו לו בשום אופן להתפתח שם. לא נתנו לו להיות במקום. היות וכך, הוא הסכים ללכת יותר רחוק, לאזור מעלות. עכשיו - הוא רואה זאת כיהרג ולא יעבור, וחושב שהעניין יכשל מראש אם הוא יצטרך להשתלב בעיירה כמעלות. הוא אומר: "אני לא הולדתי אותם, לא המצאתי אותם, אני רוצה ליישב את הגליל, מדוע אני חייב להכנס למין דבר שלא נדרש מאף אחד צאצא אחר". לכן הוא לא מוכן בשום פנים ואופן לשמוע על הכיוון הזה.

שמענו את ראש המועצה מר בוחבוט. ישנו

גם מברק שהוא שלח לראש הממשלה, שהתושבים ינקטו באמצעים אם תהיה החלטה להקים ישוב בסמוך למעלות, שיביא אותם למעמד של אפריקאים - שואבי מים וחוטבי עצים בישוב החדש, והדברים נאמרים בחריפות הגדולה ביותר.

חוות הדעת שקיבלנו מכל הנוגעים בדבר, כולל האגודה לקידום הגליל, והמשרדים - משרד הפנים, השיכון והתעשייה מסחר ותיירות, אומרות שיש לעשות כל מה שאפשר על-מנת לקדם כל יוזמה. לאור כל זאת ואני רוצה להזכיר שהממשלה החליטה בזמנו שלא להקים עיירות חדשות בתחום הקו הירוק, על-מנת להפנות את כל המאמצים והמשאבים לערי הפיתוח הקיימות, בעיקר בגליל ובנגב - זה רקע אחד לענין.

והרקע השני - שיש צורך לעודד ולקדם

כל יוזמה ורצון לעלות ולהתיישב בהרים, ועדת המשנה מציעה להקים ישוב בגבול המוניציפאלי של מעלות. הישוב שיחונך יהיה בגודל מספיק לקיום חיים קהילתיים עצמאיים ויצטרף בעתיד למסגרת המוניציפאליו של מעלות. תכנון הישוב יכלול את היקפו, שלבי הקמתו והמועד בו יאוחד עם מעלות. זה נוסח ההחלטה שהועדה מציעה.

לא בכדי לא ציינתי את התכנית של רענן

וייץ למעלות החדשה, שהיא תכנית דומה שמציעה ליצור גושים שיתאחדו בעתיד לעיר אחת. גם ראש המועצה של מעלות טען בפגישה שהיחה לנו אתמול איתו, שרעיון כזה הוא מן הדברים שנראים בעיניו סבירים. כמובן שהדבר יכול להתפוצץ על רקע של כניסה לפרטים, אבל באופן כללי הדבר הזה נראה בעיניו.

מה יהיה המרחק של הישוב ממעלות של היום.

מר א. דולצין :

אנחנו מציעים שגבול השיפוט של מעלות

מר ח. צבן :

יורחב והישוב הזה יוקם במסגרת גבול השיפוט

מר ח. צבן

זה 1 - 3 ק"מ. זה קצת יותר קרוב מהמקום המקורי. לא בהרבה, כי זה היה 3 ק"מ. כי לחלופין, אם רוצים להרחיק, יש צורך להרחיק ב-10 - 15 ק"מ, ואז זה אומר שכל ההשענות על התשתית של המפעלים נופלת ואז הרעיון נופל. זו ההצעה שאנו מציעים. אני בזו סיימתי.

השר א. שרון :

אני רוצה להעיר הערה אחת בקשר לנושא

הזה. אני הייתי מציע שלא נייחס משקל

רב כל כך לרצון האישי של האיש. הבעיה היא לא סטף ומה כן נתנו לו ומה לא נתנו לו. ישנה כאן שאלה אחת - האם אנו רוצים להביא יהודים נוספים לגליל או לא רוצים להביא יהודים נוספים לגליל? אני עיינתי שוב ברשימת האנשים שרשומים להתיישב בתכנית הזו, האנשים האלה במעלות, היום, לא יתיישבו. אפשר להגיד שזה טוב, זה רע, כן אפלייה, לא אפלייה, הם לא ישבו במעלות. האנשים האלה מוכנים כן לשבת בגליל. למדינת ישראל, לדעתי, יש אינטרס ממדרגה ראשונה להושיב יהודים בגליל. הגליל הזה הולך והופך לגליל בו אנו הופכים למיעוט בקצב מסחרר. לכן צריך לבחון זאת לא לפי "האיש אמר", "האיש רצה", "האיש הציע", למד בפנינלנד או במקום אחר, זה בכלל לא חשוב. יש רק שאלה אחת - האם יהודים יתיישבו שם או לא יתיישבו שם? האם אפשר יהיה להביא עוד אלף משפחות לגליל או אי אפשר יהיה להביא עוד אלף משפחות לגליל? מהי ההערכה המספרית שלו?

מר ח. צבן :

הם רואים, כמינימום, 5,000 וכמקסימום

.20,000

מר מ. קרונה :

ברשימה שראית, כמה אנשים יש ואיפה הם

גרים עכשיו?

השר א. שרון :

האנשים האלה הם אנשים שכולם מסודרים.
 אלה אנשים שכולם בעלי תפקידים. אתה
 מוצא שם עובדים, אתה מוצא שם מנהלים, אתה מוצא שם מהנדסים, וכולם
 אנשים שעובדים. האנשים האלה גרים בכל מיני מקומות - אתה יכול
 למצוא אותם בחיפה, בקריות, בנהריה ובמקומות אחרים. יש כאן
 אפשרות לקחת קבוצת אנשים, כולל מחו"ל - היו הרבה מאוד פניות מחו"ל
 עם שמות של אנשים שמוכנים לגור שם.

עכשיו - עם כל הרצון - ואני לא חושב

שאני פטור מלהציג כאן את עמדותי ויחסי לערי פיתוח. הבעיה שלנו
 כרגע היא לנסות להביא מקסימום של אנשים שיחיו בגליל. זו, לדעתי,
 צריכה להיות נקודת המפתח.

מר א. דולצין :

אני מאוד מחייב את התכנית הזו.

ראשית - יש רשימה. ברור שכל רשימה

היא לא קבועה. יתכן שיהיו שינויים, אבל ישנה רשימה של 1,400
 מועמדים לישוב הזה. בתוך הרשימה יש אנשים מחו"ל. אינני יודע
 כמה, אבל יותר מ-100 משפחות מחו"ל. כולם אנשים בעלי יכולת
 ולמעשה, הקמת הישוב הזה, במידה מסויימת, תהיה שונה מהקמת ישובים
 אחרים, כי מה שהם מבקשים זו החלטה עקרונית שמאפשרים להם הקמת
 ישוב שם. תהיה שם הרבה יוזמה פרטית. כל ענין הבניה הוא כתוצאה
 מיכולת עצמאית וזה יתרונם בצורה ניכרת מאוד לביצוע המשימה הזו.

עכשיו, אין שום ספק שעלינו לאפשר

את הדבר הזה. זה יתן גם אפשרות, על-ידי קיבוץ של אנשים בעלי
 יוזמה, לפתח גם תעשייה נוספת בגליל שתתן אפשרות לאחרים לבוא. זה
 יכול להיות מקום קליטה מאוד רציני. הבעיה היא שיש כאן קונפליקטים
 לגבי המקום. אינני יודע האם ההצעה הזו שתהיה במרחק של 2-3 ק"מ

מר א. דולצין

התקבל על דעתם. אני מטיל ספק בכך. אז אם אנחנו רוצים לבצע אז צריך לעשות זאת בהתאם. אין שום ערך להחליט על איזה דבר, כאשר היוזמים לא יהיו מוכנים לזה. בשביל זה אני רוצה להציע, אדוני היו"ר, שאם אנחנו מחליטים - ואני בהחלט בעד החלטה שאנחנו בעד הקמת ישוב כזה. שנית - אם אנחנו מחליטים באופן עקרוני, צריך לתאם זאת עם היוזמים, על-מנת שהדבר יבוצע, שיהיה גם בהסכמתם. אם לא, אין שום ערך לכל החלטה.

לפיכך אני מציע שלגבי המקום ולגבי העתיד, תהיה לוועדה הזו וגם לממשלה אחריות מספקת להחליט, על-מנת לתת להם אפשרות לבצע, ואם נחליט עקרונית, אני מציע לתאם איתם, בדיוק, את מרחק המקום הזה ממעלות.

השר י. הורביץ : קודם כל, אני רוצה לומר כי אני משוכנע

שהציבור הזה, אם לא התקבל ההצעה הזו,

לא ילך (כפי שאנחנו היינו רוצים) לאכלס את מעלות או את שלומי. או לפחות חלק ניכר מאוד ממנו לא ילך לשם. אני גם חרד מאוד להרגשה, שיכול להיות שהיא לא רציונאלית, שבציבור של עיירות הפיתוח מסוגלים לראות בעיירה כזו או בישוב כזה - למרות שהמדינה לא תשקיע בו כסף נוסף לעומת כל השקעה ביחידה אחרת - בקיטור שמצטבר ולא מתפרץ באשר לדבר כזה ישנן סכנות גדולות. אם חקום פתאום, אם לא סביון, אפילו טבעון חדשה, בכוחות המשתכנים עצמם, הדבר מסוגל לנכר את העיניים בהלכי הרוח הקיימים אצל אלה שיושבים במעלות ובשלומי.

למרות זה, אני לא מוכן לוותר על

1,000 או 800 משפחות (ואם יצליח הדבר זה יהיה אולי כח מושך להרבה יותר מזה) בגלל הלכי הרוח ובגלל הקיטור שיצטבר ובגלל דאגה הציבורית והחברתית שמעסיקה אותה. אני תומך בהצעה הזו, אבל מכיוון שאני יודע שקיימים הלכי רוח כאלו, ומכיוון שהם מדאיגים אותי, ואני חושב

השר י. הורביץ

שהם צריכים להדאיג גם את הוועדה המשותפת לטוכנות ולמשלה, אני הייתי מציע שסגן השר לענייני אזרחי פיתוח, שהיה נוכח בישיבה של ערי הפיתוח, שיסביר את עמדתו. את עמדתי אני אמרתי. אני תומך בהצעה שקוראים לה "הצעת סטף". אני תומך בזה למרות מה שאמרתי שמדאיג אותי ושזה אולי יובן לא נכון, והרגישות שקיימת, בין אם היא מובנת ובין אם לא, היא קיימת וחייבים להתחשב בה. הייתי רוצה שיצחק פרץ יעמוד על הנימוקים של חלק מהציבור שחושב אחרת. אני מרגיש את עצמי לגמרי חופשי להביא שתי עמדות ממשרד אחד ובלבד שהוועדה תשמע את הדעות הללו.

סגן השר י. פרץ : בחדשיים האחרונים אני מסתובב באזור

הגליל כדי לבדוק ולראות מה הן הבעיות,

מה הן הצרכים וכו'. אני לא אחזור על הדברים שכבר נאמרו ונשמעו מבחינת מצב ההגירה השלילית בין היהודים לבין המיעוט הערבי שקיים שם. אני אתייחס עכשיו לנושא של התכנית וגם להצעה שהוצעה עכשיו על ידי ועדת המשנה של הקמת הישוב 1-3 ק"מ ממעלות.

בואו נבדוק את הדברים בצורה נכונה

בגישה

ונראה זאת בה אנחנו מעוניינים קודם כל, לפתח את הגליל ולהביא יהודים לגליל. אני חושב שעל זה אף אחד לא חולק. כולנו בעד זה, ואנחנו לא נמנע מאף יהודי, מכל סיבה שהיא, לא לבוא לגליל. זה לדעתי, צריך להיות העקרון הראשון של כולנו. ועל זה איננו צריכים להיות חלוקים בדעה. המרחבים בגליל קיימים. אם מדברים על 1-2-3 ק"מ ורוצים להגיע לעיר חדשה, אינני יודע, האם המרחק הזה, גיאוגרפית, יכול להיות טוב. זאת כשהצעה מדברת על 5,000 - 20,000 תושבים, זאת כאשר תכנית מעלות דיברה על 50 אלף תושבים, אח"כ 35 אלף תושבים, ובמעלות עברו 35 אלף תושבים, אך היום יש 3,800 - 3,700 תושבים. זה צד אחד של המטבע. כך שלצערנו אין

מר י. פרץ

לנו הבטחון, שהעיר החדשה שתמוקם 3 - 4 ק"מ ממעלות, כן תגיע ל-20 אלף תושבים.

השר א. שרון :

זו לא עיר. אנחנו מדברים היום על ישוב. אנחנו לא קוראים לזה עיר.

סגן השר י. פרץ :

אבל אם מדובר על 5,000-2,000 תושבים, אנחנו מדברים על עיר.

השר א. שרון :

אני נקבתי במספר אחר.

סגן השר י. פרץ :

עכשיו, בואו ניקח את מעלות היום. אם אנחנו יוצאים מתוך הנחה של הסכמה

כי בעיה דמוגרפית היא בעיה חשובה, ואנחנו רואים כי ישנה מעלות, ישנה תרשיחה, וזה ישוב מוניציפאלי אחד. ובמציאות הקיימת, ברגע זה, ללא תוספת, גדל מספר הנפשות בישוב הערבי, (ואוקו מצב, פחות או יותר, קיים בעכו העיר) כך שלא תהיה מניעה מחר שהשלטון המוניציפאלי בכל התחומים של המערכת, יהיה בידי הערבים, גם בתרשיחה וגם בעכו. בעכו המצב היום הוא, שכמעט כל גני הילדים בגיל 3-4 מאוכלסים על-ידי ערבים. יש חוק במדינה והחוק הזה מחייב את כל האזרחים. אלו עובדות.

הקמת שכונה כזו רחוקה, שהיא מתחילתה

תהיה שכונת יוקרה שתסחוף עליה, בוודאי שהיא תגרום לכך שהעלייתא של מעלות שקיימת היום שם והיא מעטה מאוד, ביום מן הימים תעבור לאותה השכונה, ואז במעלות ישארו אותם האנשים שאנחנו נהפוך אותם במודעות ולא במודעות לדירים בשכונת עוני. ואז אנחנו נשאיר את קבוצת העוני הזו, יחד עם בני תרשיחה ונגיד להם - אתם תנהלו את עצמכם איך שאתם רוצים - ואז ברור לכולנו כיצד יתנהלו העניינים. וברור לכולנו איך כל הנושא הזה יתגלגל.

מדינת ישראל השקיעה באזור מעלות, הציעה תכניות. יש תכניות גא. במחלקה להתיישבות לפיתוח עיר עולים באזור מעלות. יש כאלו שאומרים שזה נולד לאחר הרעיון של סטף. ואינני רוצה להתייחס למתי התכנית הזו שנקראית "מעלות החדשה" נולדה. אני מציע שנעניין בה. היא עונה על כל הצרכים - זאח מבלי להכנס עכשיו - מי יבצע, מי יעשה, מיהי האוכלוסיה. אינני רוצה להכנס לזה. אני עניינתי בחומר הזה. היא למעשה עונה על אותם הצרכים של אותו סוג אוכלוסיה שהיזמים או היוזמים להקמת הקריה הזו מדברים עליה: פרויקטים של עולים, ויכוז קהילתי לבד בשלב א', חיים קהילתיים לבד משותפים עם קבוצת עולים מצרפת או קבוצת עולים ממקום אחר, או קבוצה של ישראלים, זאת עד שהם יתרגלו לחיים משותפים. טוב שנלך בגישה של גרעינים וקבוצות לישובים האלה, כדי שיכירו ויוכלו להקלט. אם התכנית הזו היא טובה, אני חושב שהיא למעשה באה לבטא את אותם הצרכים שאנו מדברים עליהם: את הצורך ביישוב הגליל; את הצורך בפיתוח אזור מעלות לפי תכנית ממשלתית שקיימת פה ושם ואפשר לשנות אותה; להביא אנשים ולהקים שם קריה של תעשיות עתירות מדע. אם ניקח את כל זה בשילוב, אנו למעשה נפתור מספר בעיות: ניתן חיזוק לישוב הקיים, לא בתוכו אלא על-ידו, כשהגמה תהיה של עיר מוניציפאלית אחת.

אם נלך בשיטה השניה האומרת כי היא תהיה קצת בריחוק של 3-4 ק"מ, כששם יש לנו היום אזור התעשייה - תפן. ויש תכנית של המחלקה להתיישבות להקמת כפרי תעשייה. אם יוקמו כפרי התעשייה הללו, אנו יודעים שוב איזה סוג אוכלוסיה תבוא. אנחנו יודעים כי היא תתבסס על תעשייה, כאשר נוחיות ואיכות החיים תהיה שונה מזו של מעלות, כי הם יקבלו בכפ"תים דירות בודדות עם מגרשים, עם הכל - אז אני שואל את עצמי ושואל את כולנו, בקול רם - מה יש לתושב מעלות לשבת עדיין באותו הישוב, כשמסביבו יקומו כפ"תים עם כל הנוחיות וכשהם ישתמשו באותה תעשייה באזור התעשייה המשותף.

מר מ. קרונה :

כולל הגליל .

השר א. שרון :

אתה שם דברים בפי שלא אמרתי, מר קרונה.

מר מ. קרונה :

כך הבינותי.

השר א. שרון :

אולי מפי שר התעשייה המסחר והתיירות.

מר י. קלארמן :

אז שאלתי אליך כבוד השר, אם מדובר

בפקידים, עובדים, בעיר ורדים דוגמה

סביון, תעשייה - מהי המוטיבציה של הפקידים, העובדים, לעזוב את

מקומותיהם ולעבור למקום ההוא. כאן הלא צריכה להיות מוטיבציה?

האם זו רוח חלוצית חלשה, כולם נקראו לכך? איך קם הדבר הזה.

השר א. שרון :

אני יכול לתת לך, מר קלארמן, תשובה

לגבי מקום אחר. היום, במסחה,

היא פאריס, חיות משפחות בצפיפות של כוורת דבורים, ויש לחץ בלתי

פוסק לצרוף משפחות חדשות. למעלה מ-150 ילד לומדים. כל האנשים,

ללא יוצא מן הכלל, היו מה שמחקרא כאן - מסודרים. לכולם היו דירות

באזורי החוף. כולם אנשים בעלי מקצועות. כולם עובדים. רבים הם

בעלי מקצועות חופשיים - ומה שדוחף אותם לגור שם, זה רצונם לגור

שם. כך אותה רוח דוחפת את האנשים האלה. ויש היום איזו רוח כזו

של אנשים שרוצים לצאת מאזור החוף ולטפס על ההר. הדבר הזה

קיים ואת זה צריך להכיר. מבין 700 המשפחות שרשומות בפאריס, אין

היום המשפחה שאיננה בעלת דיור קבוע, מקום עבודה קבוע ומובטח.

בכל זאת, יש לחץ בלתי פוסק לבוא ולגור שם. כרגע משרד הבינוי

הקים עוד מספר יחידות. הכל מתמלא במהירות עצומה והכל שם חיים

בכוורת. לא הייתי מציע להקל ראש, אלא לנצל את הגל הזה שקיים

היום ואמנם להעביר מספר אנשים מקסימאלי לגור במקומות חדשים.

עם כל הקשיים שהוסברו כאן ע"י סגן שר התעשייה, כל הדברים האלה הם

מהחלט דברים קיימים.

מר ח. פינקלשטיין:

לית-מאן-דה-פליג כי כל יוזמה וכל

מאמץ שאנחנו נעשה כדי ליישבתא

הגליל, חשובים. על זה אין ויכוח. כפי שאמר היו"ר, אין בכלל ויכוח על זה. השאלה הנשאלת כאן היא - האם צריך לעשות זאת במרחק כזה ממעלות? אני לא שמעתי הסבר שמצדיק לעשות זאת, ולי יש אותה הרגשה ששמעתי מסגן שר התעשייה, שזה עלול לפגוע במעלות. מעלות הפגע מזה שעל-ידה ישנו ישוב יוקרתי ברמה לגמרי אחרת. יש לנו נסיון מה עם מה שקרה עד עכשיו במעלות, ואם אנחנו נמשיך לעשות זאת, יתכן שמצד אחד אנחנו נבנה ומהצד השני, אנחנו עלולים להיות קורבן לעיר הזו. לכן אני מציע לשקול מחדש האם לא כדאי להקים ישוב חדש, במרחק מסויים, שיצדיק הקמת ישוב חדש, ואת מעלות נפתח יותר, כי היא כבר מזמן נפגעה מכל מיני בעיות שם.

מר שנקר:

יש לי כמה שאלות בענין הזה, שלא קיבלתי

תשובה עליהן. ראשית כל, אני מודאג

ממה שיו"ר אמר בהתחלה - אנשים אלה לא ילכו למעלות. ובעצם, ההצעה שאנחנו שמענו אומרת, שאמנם הם יקימו שכונה, אבל בבוא העת (ואני מאוד הייתי רוצה לדעת מה ז"א "בבוא העת") זה יהיה חלק שיצטרף למעלות. ז"א, בעצם, היעד הוא, שהאנשים האלה שיתיישבו בפרבר הזה, בשכונה הזו, בקהילה הזו, יהיו חלק מעיר ששמה מעלות. בשבילי הבעיה אינה המוטיבציה הזו, אלא האם הם מוכנים להקים פרבר כזה. אינני חושב שאנו יכולים להמנע מכך, שאם אנו רוצים שיוקמו שם תעשיות עתירות מדע, יהיו שם אנשים מסוג מסויים שירצו שכונה מסויימת. אבל הכוונה שלהם, היעד שלהם, המטרה שלהם, מוכרחה להיות חלק של עיר, כי לפי הצרכים הכוללים של המדינה, היא צריכה לחזוק את מעלות ולהיות חלק ממנה. כמו כן היא צריכה להיות קשורה, לפחות בעתיד, עם הענין הזה ולא שכונה סגורה כשלעצמה.

כך ראשית, קיים כאן ענין של המוטיבציה שלהם - איך הם רואים את תפקידם מבחינה זו.

שנית - הוזכרו כאן כפ"תים - לא שמעתי מה תהיה ההשפעה של הקמת עוד אזור תעשייתי כזה על כל התכנית שאנו אישרנו כאן להקים אזור כפ"תים לא רחוק משם. שגם שם יהיה איזה מרכז תעשייתי עתיד מדע וכל מה שכוון בענין הזה. הייתי רוצה לשמוע על ההשפעה שעשויה להיות.

שלישית - שמענו שראש מועצה מעלות הופיע בפני הועדה הזו. אם הוא הופיע מה היחה דעתו לצבי התכנית שאתם מציעים כאן?

מר ח. צבן : אמרתי שהוא הביע הסכמה לרעיון שאוקם ישוב קהילתי או שכונה קהילתית בעלת מעמד אוטונומי שבבוא העת תתאחד עם מעלות. למשפט כללי כזה הוא הביע את הסכמתו. אין לי ספק שבפרטים תהיינה בעיות, כפי שעם סוף וורטהיימר תהיינה בעיות בפרטים.

השר י. הורביץ : אפשר לדעת מי זו הועדה הזו?

מר ח. צבן : הועדה מונחה על-ידי ועדת השרים והיה בה גם נציג משרד המסחר והתעשייה. עטייה. הוא ייצג נאמנה את עמדתו של השר.

מר שנקר : לאור הענין הזה ולאור מה שאנו שמענו עכשיו, אני בעצם תומך בדעתו של סגן השר פרץ. כלומר, שאם אנחנו רוצים לעשות דבר כזה והדבר חשוב, אז זה מוכרח להיות קשור עם כוונה לחזק את מעלות, להיות חלק של

מר שנקר

הענין הזה ולספק את הצרכים של המתיישבים בד בבד עם הצרכים הכלליים של מעלות ושל הגליל בכלל.

השר א. שרון : מר שנקר, לדעתי, חיזוק מעלות הוא

בחיזוק הגליל. זו נקודה אחת.

שנית - אני לא מציע שאנחנו נגיע למצב כזה, שרק חלק מהישובים בארץ יהיו ישובים שנושאים אופי משלהם. אני הייתי שולל מצב שמישהו לא יוכל לבוא ולגור בישוב הקהילתי המוצע. אני בהחלט שולל זאת. אבל אנו עדים היום למצב שגם למושב לא יכנס כל מי שרוצה להכנס. בוודאי בקיצוץ לא יכנס. צריך להבין את הדברים האלה.

מר שנקר : אבל יש הבדל בין ישוב אורבני וכפרי.

השר א. שרון : מר שנקר, אינני בא להצדק את זה. אני

אראה את זה בצורה חמורה ביותר. אבל

אני לא מציע, בשום פנים ואופן, לבוא היום ולהעלות נושא שהוא היום לצערי קיים כבר עשרות שנים. אני לא מציע להכנס לנושא הזה.

דרך אגב, בערד, במשך שנים ממושכות

(אינני יודע איך זה היום) היתה סלקציה לגבי האנשים שיכלו לגור

שם. ואני אינני בעד סלקציות, אני פשוט מסביר. לדעתי, הבעיה

שאנו עומדים בפניה היא - האם אפשר להוסיף מתיישבים לגליל בקצב

יותר מואץ או אי אפשר? והאם ניתן לעשות זאת מבלי שזה יפגע בדבר

קיים, אלא יחזק דבר קיים.

מר מ. ריבלין : אני חושב שאנחנו כאן קצת מסבכים את

הענין. ואני רוצה להעיר קודם הערה

למר שנקר שאמר - הנה עומדים גם להקים כפ"תים - מה זה אומר לגבי

הישוב? השאלה הזו איננה עומדת, כי לוא הם היו מסכימים להיות חלק

ממעלות, זה אותו מספר תושבים, אותם מפעלי התעשייה והיתה עומדת אותה דאגה לגבי הכפ"תים. כך שהשאלה העומדת בפנינו איננה ביחס לכפ"תים. אבל כאן יש שאלה אחרת - אדוני שר החקלאות, אתה הבאת כדוגמא את ערד. לו סטף וורטהיימר היה בא בהצעה להקים עיר, לא במרחק של 3 ק"מ ממעלות, לא היו מעוררים כאן את הבעיה העקרונית. הבעיה היא בעית המיקום. עכשיו, כאן התעורר מצב חדש, והמצב החדש אומר - הוצגה בפנינו תכנית, והתכנית הזו אומרת - מרחק של 3 ק"מ ויחידה נפרדת. בא הועדה ואומרת - אנחנו מציעים פשרה. והפשרה אומרת - ניתן לכם לפתח חיים עצמאיים משלכם, את תפגינו הפרדה ממעלות ואל תהרסו את מעלות. אם אנחנו נבוא היום ונגיד כי גם הפשרה הזו אינה מתקבלת, אני חושש מתגובה חמורה ביותר. לכן הייתי מציע שאנחנו נאמץ את הנוסחה של ועדת המשנה ונטיל על החברים כאן להפגש עם היזמים ולשכנע אותם בענין הזה. כי לא נוכל לבוא לציבור ולהגיד להם § תראו - הם עומדים דווקא על 3 ק"מ. הם אפילו לא מסכימים למרחק של 1.5 ק"מ. הם עומדים על כך שעד סוף כל הימים הם לא יהיו חלק ממעלות! בהצעות הועדה יש הליכה רצינית לקראת היזמים. הליכה רצינית לקראת אפשרות מיוחדת של איכות חיים, ויחד עם זאת, לא פגיעה במעלות והסכמה עם מעלות. אני מציע שנקבל את ההצעה והנוסח שהוצע כאן.

אני מציע לעצמנו לא להיות כל כך זהירים

השר ג. פת :

בנושא מעלות (זהירות זה דבר טוב,

אבל לא יותר מדי). אם אנחנו לא נביא להזרמה רצינית מאוד של אלמנט בריא למעלות, בעוד 10 שנים נשב כאן שוב ונגיד, שבמעלות עברו עוד פעם 30 אלף איש ונשארו מהם 3,000. גם אם נבוא ונאמר כי כל התיישבות בגליל צריכה לעבור את מרכז הקליטה ששמה מעלות - זה לא יעזור לנו. אלו הן עובדות. לכן, בואו לא נלך לפי איזו דוגמא ולפי שבלוונים ונגיד כי מוכרחים ללכת למעלות, מפני שלא הולכים היום למעלות.

אנחנו עושים מאמצים עצומים במעלות בבניה, בהטבת תנאי דיור. זה לא עוזר. לא באים למעלות.

עכשיו, אם אנחנו מקבלים את הצעתו של מר צבן, בכלל זה לא שייך לוועדה הזו, זה שייך לוועדת השרים לענייני אזורי פיתוח, כי זו עיר פיתוח. זה הקמת שכונה חדשה בתוך מעלות. אבל זה גם כן לא יתן פתרון, כי עיר הורדים או מה שלא תקרא לה, או שכונת הורדים, או פרבר הורדים, לא תקום במסגרת הקיים היום במעלות. לכן אני חושב שהנושא צריך להיות במסגרת כפי שאנו הצענו לאנשי עיר הורדים שבאו אלינו. זה צריך להיות פרבר שיקום על גבול שטח השיפוט של מעלות, כדי שלאחר שיתבסס ויקוף יוכל להיות מסופח לשטח מעלות.

זוהי ההצעה.

השר א. שרון :

ההצעה היא בתוך השטח.

השר ג. פת :

כעת, מר קלארמן, אני במקרה גר בסביון,

אני מוותיקי סביון. כשאני רכשתי את חלקת הקרקע שלי בסביון, היו 14 בתים בסביון והיית צריך הרבה דמיון בכדי להאמין כי פעם סביון התפתח. אבל תראו מה קרה כתוצאה מסביון, כתוצאה מהתפתחותה התפתחה יהוד והתפתחה גני-הקוה. שני ישובים שהיו במצב קשה ביותר. כל המערכת המסחרית של יהוד התפתחה בגלל סביון, או בעיקר בגלל סביון. החנויות הקטנות שהיו משרתות רק את האוכלוסייה של יהוד החליטו להציע מוצרים אחרים שיכלו לשרת גם את סביון וגם את גני יהודה - ובמחיר שמשלמים בסביון - זה גם טוב כשביל הסוחרים של יהוד. קמו פתאום מיני-מרקטים לירקות ומיני-מרקטים למוצרי מכולת. וזה התפתח לדבר גדול יותר, כאשר בשנים הראשונות ילדי סביון שהיו גומרים את בית הספר העממי, היו יוצאים לגמנסיה הרצליה או לעירוני ט' וכל

השר ג. פת

בתי הספר היוקרה בחל-אביב, עכשיו כל ילדי סביון, ללא יוצא מן הכלל, לבד מהלא מוצלחים, עוברים לבית הספר האזורי ביהוד, שמקיף את ילדי יהוד, ילדי בני תקוה וחלק מילדי אור יהודה, וילדי סביון. האינטגרציה של הקהילות היא דבר יוצא מגדר הרגיל בבית ספר שכזה. לכן, אם תקום שכונה שכזו או פרבר שכזה, עם ועד מקומי בשלב ראשון והוא יפתח את האזור הזה, בסופו של דבר, זו תהיה ברכה מאין כמוה למעלות.

אני לא מגזים. אלי לא חושב שבעית

יהוד הגליל תפתר על-ידי עיר הורדים. אני ראיתי את המכתבים גם כן. חלק מהמכתבים הללו הם מכתבי בירור. אני גם שואל: כמה אנשים מנהריה יעברו כמה קילומטרים מזרחה. אני חושב שחסידי וויזניץ בצפת יוסיפו יותר ליהוד הגליל מאלף משפחות בעיר הורדים. או חסידי גור בחצור. אבל המצב הוא כל כך חמור בגליל שאסור לנו לוותר על כל אפשרות של תוספת עוד משפחה יהודית.

עכשיו, אני רוצה לשאול את מר ח. צבן:

האם היוזמים יקבלו את ההצעה הזו. כי כשאתמול דיברתי עם סטף ורטהיימר, הוא בכלל דיבר על דבר אחר: על עיר ביחיעם.

מר ח. צבן: אני ציינתי בפתח דברי כי הוא בעצם,

מלכתחילה, רצה להקים זאת הרבה יותר קרוב לנהריה, בצומת כברי. בתחילה היתה נטייה לאשר, אח"כ זה ירד מהפרק, ואני לא מציע לחזור לזה.

השר ג. פת: אם זה גם על דעת אנשי מעלות - והיום

יו"ר מועצת מעלות הוא אדם יותר אנרגטי,

ואני חושב שניתן גם לסמוך עליו.

מר ח. צבן :
 באשר לשאלה האם זה על דעת היזמים?
 אלה שהופיעו פה סרבו לדבר איתנו על
 כך, הם אמרו כי רק סטף מדבר והוא בלתי צפוי.

השר ג. פת :
 סטף הראה לי אתמול את התיק של כל הפניות
 ואמר לי כי ההצעה הזו לא מתקבלת על
 דעתו.

השר א. שרון :
 ההצעה הזו גובשה אתמול בערב בשעה די
 מאוחרת.

השר ג. פת :
 אבל לא עם סטף. אני מציע שהצעתנו
 בענין הזה תהיה - ללכת להקמת הפרבר,
 בתנאי שהוא יהיה או בשטח השיפוט או לכל היותר על גבול שטח השיפוט,
 ובמידה וההחלטה היא כזו, להעביר את הנושא לוועדת השרים לאזורי
 פיתוח, כי זה חלק מעיר הפיתוח מעלות.

מר מ. קרונה :
 לי נדמה שההצעה של ועדת המשנה, הועדה
 הזו, היא טובה, בהתחשב עם כל הגורמים
 שפועלים כאן והלחץ החברתי והאנשי לחץ החברתי, גם בצרכי קליטה,
 כשהיא מראה גם התחשבות עם מעלות וגם התחשבות מקסימאלית עם היזמים.
 אני מציע לאשר את ההצעה. אבל ללוות זאת בהנחיות לניהול המו"מ
 שינהל איתם יו"ר הועדה או מישהו אחר. כגון העקרון שלנקודה הזו
 יש עתיד מוניציפאלי שבאיזה שלב שהוא יהיה מקושר עם מעלות. והדבר
 השני: אי מתן העדפות מסויימות למתיישבים האלה. אי מן העדפות
 מיוחדות. הרי זה אחד הדברים. מה זה איכות? המילה "איכות" היא
 במרכאות, כאשר אומרים "איכות" בוודאי מתכוונים לאיזו צורת חיים
 מיוחדת במינה. ואולי יש להם זכות לכך, אני לא שולל זאת. אני
 מקבל שאפשר לעשות ישובים סגורים לחוג אחד ולחוג אחר לא. אבל

מר מ. קרונה

המוסדות הלאומיים, הציבור, לא צריך לתמוך בזה מעבר למה שהוא תומך בישובים אחרים, בגופים אחרים. והמדובר הוא בזכיונות של קרקע, במשכנתאות גבוהות, בכל מני דברים. על זה צריך להיות הנחיות חברתיות, שבוודאי שירגיעו את אנשי מעלות גם כן.

השר ג. פת : הם יקבלו מה שמקובל בגליל לגבי "בנה ביתך" לא יותר.

מר מ. קרונה : אני לא אשש מקצוע ואינני יודע מה זה "בנה ביתך"? אבל אם זה מתן העדפות, אני נגד. אם זה באותם התנאים שכלל ישראל מקבל, כשבאה קבוצת אנשים, יזמים, והם לא רוצים קרקעות חינם, אלא כמו כלל ישראל לבנות את ביתם, באותו סטנדרט של משכנתאות, אותו סטנדרט של תשתית, אותו סטנדרט של פיתוח, אין כל הצדקה לא לתת להם.

יש דבר, שלגביו שאלתי את השאלה אך לא קיבלתי את התשובה הנכונה - האם זה לא חזוזה מנהריה לאותו המקום.

מר אבני : מה רע במעבר מנהריה למעלות?

מר מ. קרונה : זה לא מעבר למעלות, זה מעבר מנהריה לויילה, וזה לא יהוד הגליל, זו לא המטרה.

לכן אני אומר, הצעתי היא : אישור החלטות הועדה, עם מתן הנחייה לועדה על שני עקרונות : העתיד הסופי - לא איכפת לי שתהיה תקופת מעבר של 5-6 שנים - התחברות מוניציפאלית עם מעלות. שנית - אי העדפת התנאים.

מר אבני : אני מבין שלפני הועדה עומדת הפעם סוגיה קשה מאוד. אני לא רוצה לחזור על הדברים

מר אבני

שנאמרו, אך הרצון והצורך להגדיל את האוכלוסיה היהודית בגליל לא עומד בלל בפני ויכוח. יש פה הצעה שהיא מאוד קוסמת, אבל אם תרשו לי, מתוך הנסיון, כשהיום אומרים כי לא רוצים שום עזרה, הרי יום לאחר ההחלטה תהיינה בקשה לעזרה בתשתית, מבני-ציבור ואולי גם הטבות מעבר למקובל. לכן, כשאומרים כפרופורמה כי לא רוצים שום עזרה מהמדינה, אז באיזה שהוא מקום זה מלבב את כולנו.

"לא רוצים שום עזרה מיוחדת"

השר ג. פת :

לא, הם אומרים בפרוש : לא רוצים שום

מר אבני :

עזרה. זו יוזמה על חשבון המשתכנים.

תנו לנו את פיסת הקרקע ואישור ואנחנו נעשה. ואני יודע מתוך נסיון כי יום לאחר מתן ההסכמה מתחילה ההתדיינות והויכוחים כשמגמתם היא: כמה שאפשר יותר להשיג. לכן בנקודה זו, נדמה לי, שאפשר [REDACTED] בפשטות לומר, כי אם זה יסתייע, אז אותם התנאים המקובלים על "בנה ביתך בגליל" יחולו פה ולא יותר.

עכשיו, לעצם העניין : מבחינת פריסת

האוכלוסיה בגליל, מבחינת תחזית גידול האוכלוסיה במדינה, כח-אדם, משאבים, לעשור הקרוב אין מקום לעיר נוספת בגליל. זה בדוק, לצערי. ז"א, מבחינת כח-אדם, מבחינת משאבים, מבחינת צמיחה של ישובים קיימים שהמדינה חייבת לחזק אותם, כי ברגע שיש סטגנציה ^{זו} הדרדרות, זה לא טוב. וחוששני שמר פרץ היה קצת מדי מתון בדבריו לגבי מעלות, המצב הוא הרבה יותר קשה ויותר חמור מבחינת התחזית לזמן הקרוב, אבל בנסיבות הקיימות חייבים למצוא את הפשרה. ואני חושב שצריך לקבל את הפשרה שהוצעה פה על-ידי הצוות עם תיקון קל, כי אחרת לא נרגיע את הרוחות במעלות. כי אם ההצעה, מבחינה מעשית, אומרת את מה שכולנו חושבים, כשזה עדיין בלי [REDACTED] הסכמת החתן, החתן עוד לא הסכים. כשנאמר :

מר אבני

שכונה עצמאית, שפעם יחליטו על צרופה למעלות, המציאות אומרת כי כשנוצרים כלים ומנגנון קשה אח"כ לפרקו. וגם בגוש דן אי אפשר למזג ערים שכנות כשביה מפריד בין רשות לרשות. גם עם המדינה רוצה לייעל, לחסוך, לא יכולים להתגבר על כך. כי מה שקיים, קיים, האנשים חיים, ואין חוק לכפות על כך. לכן נדמה לי, שמחוייב המציאות, כדי למנוע תהליך שלא יוכלו אדם ירצו פעם לאחד זאת לא לאחד זאת, יש לומר: תחום מוניציפאלי של מעלות עם אוטונומיה פנימית של השכונה. דבר זה יכול לענות על הצרכים של האנשים שאינם רוצים היום לשלוח את הילד לביה"ס משותף, יהיה להם בית-ספר שכונתי. וזה מקובל. זאת מתוך תקווה שבעתיד יהיה שם אותו תהליך כפי שהיה בסביון עם הישובים הסמוכים. לפחות יהיו שרותים מוניציפאליים שכן יהיו אחידים. כי אין כל הצדקה ואין כל הגיון מראש לומר שלאשפה יהיה מנגנון נפרד. לכן חשוב, ולא גם בצורה רופפת, שיהיה גם מוניציפאלי מהיום הראשון. זה יכהה את העוקץ לתושבים המקומיים ויענה על הצרכים המיוחדים של החדשים, הכנים והאמיתיים.

לכן אני מציע, אם מקבלים הצעה זו,

לקבלה עם תיקון: שתחום מוניציפאלי, ולוא גם רופף, מהיום הראשון, עם עצמאות או אוטונומיה פנימית של חיי הקהילה בשכונה.

מר מ. רבלין: אני מבין שההצעה שלך היא על-מנת

להשקיט את אנשי מעלות.

מר אבני: לא רק להשקיט, אלא גם למנוע הווצרות

שני גופים במרחק של 2 ק"מ האחד

מהשני, שבמשך השני הוא יהיה 1 ק"מ, ותהיה חומה סינית בין שניהם.

השר י. הורביץ :

אני הצגתי בתחילה בקצרה לגמרי את עמדתי,

כי רציתי שתשמע קודם כל עמדתו

של סגן השר פרץ. עתה אני רוצה להרחיב קצת את עמדתי : רבותי, אנחנו התרגלנו לשטנצים ברורים, וקל לנו : יש קיבוצים, יש מושבים, יש עיירות פיתוח, יש שכונות דתיות. אבל לא היינו רגילים לכך שיהודים באים ואומרים לנו כי הם רוצים להקים עפולה חדשה, קרית טבעון, הרצליה של פעם. בזמן האחרון זה לא היה, כי כולם היו אוכלים מייד תקציב המדינה, לא כפי שהיה פעם, ובשל כך, כולם במידה רבה היו כפופים לסדרים ולשטנצים הקבועים.

אם נעזוב לרגע אחד את המימון ונניח

כי לכל יהודי, לכל גולגולת ישנה זכות כזו וכזו, וזה לא חשוב אם זה בגליל, או זה בנגב, לפי חוק עידוד השקעות הון באזורים השונים. אבל אם רגע אחד לדמיין לעצמנו שיש לנו אפשרויות שוות לכל האזורים, בכל הזמנים ולכל היהודים : מדוע אסור ליהודי לבוא ולומר : אני רוצה להקים עיר כדוגמת טבעון? אני יודע שבהצגת השאלות הללו אני מתווכח עם חלק גדול מעובדי פשרדי ומהציבור שלי, אבל אני מוכרח, פעם אחת, להבהיר לעצמנו מה אנחנו רוצים? בא יהודי ואומר - אחת נותן לכל יהודי בגליל לשיכון 200 אלף, אני יהודי, אני הולך לגליל. אם ישנן סכנות של הפגזה, כאב לב, ניקור עיניים, מעלות, תן לי לשבת במקום אחר, מה אתה רוצה מחיי. יכול להיות שזה יביא לחיכוך בין יהודים, בין אם זה רציונאלי או לא רציונאלי, תן לי לשבת במקום אחר ולא ליד הגדר של מעלות. אני מבקש ממך לשבת במעלות? אולי זה ירגיז מישהו, לא באשמתי, אני אשתדל להיות רך כדונג, אבל זה ירגיז שאצלי יהיה אולי דשא ובריכת שחייה ואצלו אין. זה ירגיז. אינני רוצה להרגיז איש. אני רוצה לבנות לי בית במקום דוגמת טבעון, עפולה, טביון. מה בדיוק קורה לנו? איך השתבש אצלנו כל העניין? ויהודי בא ואומר : אתם כל כך רעבים לשוב יהודי בגליל, אני רוצה להיות שם. נכון שאתם גם רעבים שילכו לקיבוצים, שילכו לנגב, אך לשם לא רצים יהודים, לא למצפה-רמון, לא לקיבוצים ולא למושבים.

אחם אומרים כי הבעיה מספר אחד היום של מדינת-ישראל, בקו הירוק, זה הגליל המערבי, אני מוכן ללכת לגליל המערבי. למה? לא חשוב. יהודים אחרים לא רוצים ללכת, אני רוצה ללכת. אני חושב שיהיה לי שם טוב, יהיה לי נוח, אני אחייה איך שאני רוצה. אני מאמין שיבוא לשם ציבור שאני מחבב אותו. מדוע לא? הרגו אותי אם אני מבין? והוא מסכים לא לקבל גרוש אחד יותר מאשר מישהו אחר, וזאת א. כדי שלא יאמרו, וב. לא מגיע לו פרוטה אחת יותר מאשר למישהו שיושב במקום אחר. אבל כמו לאחרים מגיע לו?

אני מבין את הרגישות של חברי יצחק

פרץ ואת הלך הרוח הזה, כי אני מבין שהציבור הזה חושב בצדק או שלא בצדק שהזניחו אותם. קשה לעקור זאת מלב ציבור כזה, בין אם זה נכון ובין אם זה לא נכון. אני טוען שחלק גדול ממצבה של מעלות ומצב ישובים אחרים כמו מעלות נובע מהעובדה שמנהיגי הציבור ונבחרי הציבור, אבות העיר, צועקים כל הזמן: "אנחנו דפוקים", בורחים מאתנו, בורחים מאיתנו". ע"י כך הם עצמם הורסים את עצמם, כי מי רוצה למקום שבורחים ממנו. אני יודע כי ערד וכרמיאל כל הזמן מתפארים בחוץ, בין אם בצדק ובין אם לא בצדק, וזה כבר כח מושך. צבוט את הלחיים ולא להפך. כי אם אתה צועק ברחובות: "30 אלף בורחים ממני, איש לא רוצה להיות אצלי, השכנים שלי לא רוצים אותי!", אז באמת, למה שירצו. אבל זה נושא לויכוח אחר עם עיירות הפיתוח וראשי הערים שעליו צריך לעשות יום עיון איפה שתרצו.

בואו נחשוב על הדבר האלמנטרי: איפה

אנחנו חיים. התרגלנו אומנם שאיך שאנחנו חיים, כך זה נורמאלי, אבל זה לא נורמאלי. האדמה שייכת לכולם. באמריקה לא צריך דבר בשביל כך, מישהו קונה אדמה ובונה בית. ואם לידו ירצו לבנות 150, אז יבנו 150. הוא יצטרך אישור לקבלת כל השרותים והוא יקבל אותם.

השר י. הורביץ

אבל כאן האדמה היא אדמה לאומית. באים יהודים ואומרים : אני רוצה כמו כל יהודי אחר, לא להיות בקיבוץ, לא בשכונה חרדית, לא במושב ולא בעיירת פיתוח שאתם קבעתם את השטח שלה ב-1947 - ואני לא מזלזל באף אחד, עוד בימי בן גוריון קבעו את השטח הזה. בא יהודי ואמר בי הוא רוצה לחיות אחרת. הרגו אותי, במה הוא פסול? ואני שוב אומר, יכול להיות שגבול מעלות הוא גבול לא טוב, ולא חשוב למה, גם הלך רוח זה גורם, אז אפשר לתת להם לחיות במקום אחר. יכול להיות שמעלות תרגיז אנשים והם לא רוצים להרגיז אנשים, לא בציבור ולא במעלות עצמה. אולי גם אנשי דימונה יכעסו על העניין הזה. אז תנו להם מקום אחר.

אני מכיר את סטף במקצת. אינני נוחן לו שם חותמת ושום דבר, אבל היהודים הזה, עם הדמיון המשוגע שלו, בכל זאת מעסיק מפעל של 1,200 איש - האם זה לא כרטיס ביקור טוב? האם זה אדם שלא מהעולם הזה. והוא מתחרה בתוצרת הבינלאומית הכי מעולה. האם זה כרטיס ביקור רע. הוא יכול להיות בד"ש ויכול להיות, מצידי ברק"ח, האם אפשר לזלזל באיש כזה כשהוא בא ואומר כי יש לו 1,400 מועמדים שרוצים ללכת איתו ביחד למקום כזה. יש לו קצת הסטוריה בארץ לאיש הזה. יש לו את אחד המפעלים הטובים שמעסיק 1,200 פועלים. האם זה מעט. האם יותר טוב שיבוא איזה עסקן שלא יודע כיצד לקשור שני זנבות ביחד מאשר כשמופיע איש מעשה כזה ומציג תכנית כזו.

כואב לי מאוד שדווקא חברי יצחק פרץ וחבריו חושבים שמא זה יגרום רעה ועגמת נפש לציבור רחב. וזה מדאיג אותי מאוד, מאוד. רצייתי שיצחק פרץ יבוא במיוחד לכאן להציג את עמדתו, כי היא לא רק עמדתו, אלא של ציבור. אבל בואו נמצא דרך לא להרגיז אנשים, אלא להפך, לטפל בזה נכון. גם אם לא יבואו אלף איש, אלא רק 800 או 600 איש, האם יש הרבה משפחות שרוצות ללכת לגליל? אני סיימתי.

סגן השר י. פרץ : אני רוצה להציע משהו. רק שתי מילות הקדמה, ואח"כ אני אגיש את ההצעה שאני מציע שהיא תתקבל פה, ובמקום ההצעה, אולי תוספת ותיקון. יגאל, אני רוצה שתבין דבר אחד, אני יודע מה שהיה אי אפעם, ואני רוצה לספר בשניים - שלושה משפטים את סיפורה של ערד, שממנו אני חרד וממנו חרדים עוד הרבה אזרחים במדינת-ישראל. כאשר הוקמה ערד עם צוות הקמה ועם ועדה לוייסות אוכלוסיה, קבעה מפורשות, כי רק יליד הארץ יכול לבוא לערד. כך קבעו, והדברים היו ברורים לחלוטין. מייד כשהוקמה ערד, הפכו ירוחם ודימונה לשרתים של אותה אוכלוסיה נבחרת של ערד. זה נמשך כך במשך שנים וזה לא הוסיף כבוד למדינת-ישראל. מזה אני חרד. זו הנקודה. אני מציע שהחלטה שלנו תהיה כזו: ועדת השרים מברכת על כל יוזמה של הקמת מסגרות ישוביות בגליל. מוצע לאשר הקמת מסגרת יישובית בגבול המוניציפאלי של מעלות. הישוב שיתוכנן יהיה בגודל מספיק לקיום חיים חברתיים, קהילתיים, (בלי עצמאיים), ויצטרף בבוא העת למסגרת המוניציפאלית של מעלות. תכנון הישוב יכלול את היקפו, שלבי הקמתו והמועד בו יאוחד עם מעלות. יש למנוע בתכנון הקמתם של מוסדות ואתרים כפולים...

השר י. הורביץ : זו למעשה החלטה לשלילה, שלא להקים.

מר א. דולצין : אני מבקש להיות מציאותיים. הבעיה היא לא ההחלטה שלנו. אני מוכן להצטרף להצעה שלך או להצעה של הועדה, שאין ביניהן הבדל גדול, לכל הצעה, בתנאי שהדבר הזה יקום. לפי דעתי הם לא יקבלו את ההצעה הזו, (הלוואי ויקבלו) והיה וזה כך, נשאלת השאלה - האם עלינו לוותר על אה העניין. לפיכך, אני מצטרף יותר לדעתו של שר התעשייה, המסחר והתיירות, אנחנו נמצאים בדילמה מאוד רצינית. כיוון שאם נחליט החלטה שבעקיפין הדבר הזה לא יקום, אנחנו ניהיה אחראים על החלטה

השר א. דולצין

שלילית. אני לא רוצה להכנס לויכוח. זה ויכוח קשה. השאלה שנשאלת, נשאלת באופן הפשוט ביותר - לוא היהודים הללו היו יכולים לבוא ולהגיד: "זה שטח שלי ואני מקים שם בית או 10 בתים, או 100 בתים או 200 - 300 בתים, כמו בכל מדינה בעולם", אח"כ זה היה הופך לשכונה, לעיר וכו'. אצלנו הדבר הוא שונה, כיוון שזו קרקע ששייכת ללאום. אז אני שואל שאלה מאוד פשוטה, עם כל הקשיים שיש כאן - האם אנו רשאים להגיד ל-500 יהודים, או 200 נהודים או אלף יהודים - "אסור לכם".

זו לא הבעיה.

מר שנקר :

מר א. דולצין : זוהי הבעיה. ואני אומר שאסור לנו להגיד את הדבר הזה, מכיוון שזה שייך לכל אחד מאיתנו, ואנחנו במדינה הזו קבענו דפוסים מסויימים, אצא כאשר הם רשאים גם לגבי הדפוסים הקיימים, לבקש מה שהם מבקשים. אני רוצה להציע דבר מה. אני כבר לא מדבר על ייחוד הגליל. עבורי זה דבר חשוב מאוד. אם באמת זה יצא לפועל ויבואו לגור שם 500 או אלף משפחות בעלי יוזמה, זה יכול להיות לברכה לכל האזור. זו תהיה יוזמה של פיתוח וכל האזור יהנה לטווח ארוך מהעניין הזה. לפיכך אני מציע שנהיה יותר מציאותיים. שמענו את ההצעה ואני אומר : אם ההצעה תקבל על דעת היוזמים, מה טוב, ואם לא, נחזור לדון על הנושא הזה. זה מה שאני מציע.

השר א. שרון :

לסיכום הנושא, אני מציע לקבל את

ההצעה שלציעה ועדת המשנה. אני הייתי

רק מבקש לצרף ולשתף בוועדת המשנה את המתאם לישוב הגליל, לנושא

הספציפי הזה שהוא חשוב מאוד.

אני מבקש שוועדת המשנה תפגש עם היוזמים

כדי לוודא את הסכמתם. אם הדבר הזה מקובל עליהם, ניגש לביצוע העניין

ונמשיך בתכנון המפורט. אם לא, זה יובא הנה שוב.

מר מ. קרונה :

זה יובא הנה גם אם כן. בכל אופן

זה יובא הנה.

השר א. שרון :

אנו הרי נפגשים ממילא, לאינפורמציה

בנושא וודאי תהיה כי זה נושא רגיש.

אני בעד לקבל את ההצעה כפי שהוצגה

כאן על-ידי מרכז ועדת המשנה, ראש רשות התכנון, חיים צבן; וכן

להטיל על הועדה, לאחר שיצורף אליה המתאם לישוב הגליל, לקיים

בהקדם האפשרי פגישה עם היוזמים. במידה והדבר מקובל - להתחיל

להזיז את הנושא. במידה ויתעוררו בעיות, זה יועלה בישיבה הבאה

ונשמע על כך אינפורמציה.

מר מ. קרונה :

לי הייתה הצעה לעוד שפי תוספות או

תיקונים. אני מקבל את כל מה שאמרת

עד עכשיו עם התוספת שבתנאים יובטח העתיד הסופי, המוניציפאלי

של איחוד עם מעלות.

השר י. הורביץ :

זה כחוב בהצעה להחלטה.

מר י. קרונה :

הדבר השני הוא - אי-העדפה.

מר י. קלארמן :

למה, בשביל מה התנאים. הרי זה שוב
שלילה.

השר א. שרון :

הרי חזקה עלינו שכולנו מעונינים
בישוב הגליל. אז בואו נצא מההנחה
הבסיסית - לאף אחד אין ענין לפגוע ולאף אחד אין באופן אישי ענין
להעדיף את סטף על ראש המועצה המקומית במעלות. ואני אחמול דיברתי
איתו.

מר מ. קרונה :

בחיים הציבוריים זה לא כך. לכל אחד
יש כוונות טובות. אני חושב שזה הכרחי
שתהיה לנו חוות דעת בענין הזה. אני בעד ההצעה הזו, ודיברתי על
כך כאשר יצאת. אני בעד זה עם תוספת של הרגעה. הרי אמרנו כי
מצב הרוח הוא גם כן עובדה. אז ההרגעה יכולה להיות אם נפרסם
ונגיד שבתוך התנאים יש אי העדפה. כולם אמרו זאת.

השר א. שרון :

צריך להיות פשוט משפט אחד - שהתכנית
צריכה לתאום את כוונת הממשלה להרחיב
את ההתיישבות בגליל ולפעול לרווחת התושבים כולם. משהו בנוסח זה.

מר מ. קרונה :

ללא העדפה.

השר י. הורביץ :

אפשרי אולי לציין "בלי העדפה". זה
חשוב אולי.

השר י. פת :

זו החלטה של הועדה. היא החלטה עקרונית.
אם הדבר יתקבל על דעת הגורמים השונים
שמעורבים בכל הנושא הזה, הטיפול הנמשך צריך לעבור למסגרות הרגילות :
ועדת השרים לעניני פיתוח. ואם אני מדבר על הביצוע, הביצוע צריך
לעבור למשרד הבינוי והשיכון, ואני מבקש שהדבר הזה יקבע.

השר א. שרון : רבותי, זה מובן וברור לחלוטין, שאם הביצוע הדבר הזה מקובל על היוזמים, אז יעבור

לגורמים הנוגעים בדבר. זה בהחלט מקובל. האם הסיכום הזה ברור. הדבר יועבר לגורמים המטפלים בהתיישבות מסוג זה.

מ ח ל י ט י ם :

- א. (1) להקים ישוב בגבול המוניציפלי של מעלות;
 - (2) הישוב שיתוכנן, יהיה בגודל סביר לקיום חיים קהילתיים עצמאיים ויצורף בעתיד למסגרת המוניציפלית של מעלות;
 - (3) תכנון הישוב יכלול את היקפות, שלבי הקמתו והמועד בו יאוחד עם מעלות;
- ב. תכנון הישוב צריך לתאום את כוונת הממשלה להרחיב את ההתיישבות בגליל ולפעול למען רווחתם של התושבים כולם;
- ג. (1) להטיל על מטה ההתיישבות שפועל ליד הועדה להתיישבות - לבוא בדברים בהקדם האפשרי עם יזמי הישוב כדי לודא את הסכמתם לסעיף א' לעיל;
 - (2) כפוף להסכמתם של היזמים, להטיל על משרד הבינוי והשיכון בתאום עם הגורמים הנוגעים בדבר לבצע את ההחלטה הנ"ל;
 - (3) לא תושג הסכמתם של היזמים כנ"ל - להחזיר את נושא הישוב לשולחנה של הועדה להתיישבות;
 - (4) חמרך למטה ההתיישבות את מתאם פעולות הממשלה בגליל - לשם שיתופו בטיפול בנושא האמור.

הת/2. תל-גזר

מר ש. רביד:

איכרי רחובות התחילו לפני כ-17

שנה להכשיר קרקעות טרשים באזור שהיה

סמוך מאוד לגבול, מה שנקרא : "גזר סיידו". זה האזור של הדרך לירושלים הישנה, בין רמלה לשער-הגיא, משמאלו ומימינו של הכביש. ההצלחה היתה יוצאת מן הכלל. ממש אדמות טרשים שהיו בשעתו ליד הקו הירוק, הובאו למצב שהן מייצרות גידולים, כרמים, ליצוא. האנשים האלה שגרים ברחובות, ראשון-לציון ובמקומות אחרים, מבקשים ורוצים להקים ישוב על אדמת טרשים, בתל-גזר, בסמוך לאדמותיהם. על מנת שהפתגם הבורי האומר כי הענבים משמינות מעינו של בעל-הבית, יתקיים הלכה למעשה..

הכוונה של היזמים היא להקים ישוב

קהילתי, או מה שהיה קרוי בראשית ההתיישבות בארץ, לפני מאה ועשר שנים בערך, מושבה. כלומר, להקים ישוב שבו האנשים יגורו, יחיו מעמל כפיהם בכרמים, וכמובן גם מאמצעי ייצור אחרים שהם יצרו לעצמם ברחבי הארץ. היה דיון על כך מספר פעמים. הרעיון הזה קיים כבר כמה שנים. שר החקלאות וראש המחלקה להתיישבות אסיכמו בשיחה ביניהם להביא בפני הועדה ^{המלצה} על הקמת ישוב במקום, ללא השתתפות של מימון ממלכתי, מתוך השיקול שהמקום הזה הוא לא בעדיפות גבוהה בנושא של תכניות ההתיישבות הכוללות. אני רוצה לומר כי אנחנו, באמצעות הקרן הקיימת, עומדים להשקיע שם כספים ניכרים, מאחר וישנה בעיה של התנחלות זרה בארץ, ותל-גזר משמש מוקד להתנחלות גדולה מאוד של עדרי בדואים המתיישבים שם כמעט באורח קבע, ובמידה ולא תהיה החלטה על הקמת הישוב, כבר התחלנו בעצם בהכנות לייצור השטח, מה שאנו קוראים - "ייצור פוליטי" על-מנת להביא למצב שלא תהיה התנחלות ותפיסת קרקעות ע"י בדואים במקום כה רגיש שהוא סה"כ די קרוב לקו הירוק. כך ^{שככל מקרה}, עמדנו להוציא כספים די ניכרים על-מנת ליצור עובדה של אחזקה, שלצערנו הרב יש לעשות

אותה בימים אלה. כך שההמלצה היא לאשר הקמת ישוב במקום ללא השתתפות ממלכתית, כשהקמת הישוב כמובן כפופה להחלטות המועצה הארצית לתכנון ובניה, כמקובל בתחומי הקו הירוק.

השר א. שרון : אני רוצה כאן להוסיף. מדובר כאן

בשכונה. לא מדובר בהקמת משקים,

אלא בהקמת שכונת מגורים, בשטח גיבעי, שהוא בעצם גובל באזור הכרמים שבני רחובות נטעו שם ב-20 השנים האחרונות. כדאי להדגיש כאן שהשטח הזה היום מיושב באוכלוסיה בדואית שהתיישבותה שם הולכת והופכת לקבע. כאשר דיברתי עם רענן בנושא הזה, המחשבה שלנו הייתה, מאחר ואנחנו איננו רואים את המקום הזה כמקום בעדיפות להתיישבות, ומאחר, ומצד שני, יש בכל זאת הגיון שהאנשים האלה יתיישבו ליד הנחלות שלהם, ומדובר בשטח שבמילא כולו מיושב בערבים, יש לאשר זאת, כאשר ההשתתפות של המדינה תהיה בנושא הזה קטנה ביותר. במה צריכה להתבטא השתתפות המדינה : בכביש אל המקום, חשמל אל המקום (אל קצה הישוב) ומים אל המקום. כלומר, הנושא של הפיתוח וכו' צריך להיות מוטל על אותם אנשים. (זה באזור שהיה פעם ביר-מוחייזה. אם אנחנו נוסעים היום לכביש שמוביל לקיבוץ נחשון או לכיוון לטרון מצומת נחשון, זה רכש הגבעות הגבוהות שנמצא מצד שמאל של הכביש שמוביל מאזור בית-החרושת למלט ברמלה אל הצומת.

מר א. דולצין : על כמה משפחות מדובר.

מר ש. רביד : הם היו רוצים למצב של ישוב קהילתי

שנושא את עצמו, וזה בערך בין 200-300

משפחות.

מר מ. ריבלין : אם אנחנו מחליטים, מתי בערך הם מדברים

על התחלת בניה.

מר ח. צבן :

אם אנחנו מחליטים, אנחנו נוכל לגשת לתכנון. זה דבר שבזה צריך לעזור להם.

ואז אני מניח שזה עניין של 4-5 שנים עד שזה יהיה מעשי.

השר ג. פת :

על איזה שטח מדובר, בכמה דונמים מדובר.

השר א. שרון :

המדובר פה בחלקות קטנות, דתם ומשהו למשפחה, סה"כ מדובר על 400 - 500 דונם.

השר ג. פת :

עכשיו אני רוצה לשאול : מדוע אנחנו צריכים ללכת לתכנון. חנו להם את הקרקע,

ושהם יציעו לכם תכנון. מדוע הממשלה צריכה להיות מעורבת ? תכנון

זה כסף, אח"כ אנחנו נכנסים לאחריות, אנחנו מציעים כך ולא אחרת.

שהם יציעו ואתה תאשר זאת. למה לך להתערב. אלה אנשים בעלי

אפשרויות.

השר א. שרון :

לפי דעתי, לנו יש עניין כמדינה,

שבכל זאת, התכנון הבסיסי הראשוני

יהיה מכוון. שלא יקימה שם פתאום איזה גורד שחקים. אנחנו

עוד לא קבענו באיזה מחיר נמכור להם את הקרקע ודברים נוספים שעליהם

צריך להחליט, כי יש כאן בעיה של אשור עקרוני, על-מנת שאפשר יהיה

להזיז את הנושא. המדובר כאן בישוב של 250 משפחות, שדרך אגב, לא

כולם בעלי כרמים. בתוכם ישנם בעלי כרמים. הם תושבי האזור.

המקום הוא מקום של אדמת-טרשים, שעדיין נשארה לא מעובדת מהאזור

כולו. כאשר מדובר בהשקעה מינימאלית ממשלתית, כלומר, הבאת הכביש,

החשמל והמים אל קצה הישוב; כאשר, לפי דעתי, על-מנת שזה יתאים

לתכניות של מדינת - ישראל צריך להיות איזה שהוא תכנון גג. לא

הייתי עושה זאת אחרת. רק תכנון גג.

רק תכנון גג.

השר ג. פת:

תכנון חשוב גם מבחינת קביעת הקריטריונים של מי יהיה רשאי לגור שם.

מר אבני :

אמיש הסכמה לנושא העקרוני הזה, אני מציע שהוא יועבר לטיפול לועדת המשנה.

השר א. שרון :

מ ח ל י ט י ם :

א. 1) לאשר עקרונית הקמתו של ישוב בתל-גזר.

2) הקמתו של הישוב עצמו תהיה ללא השתתפות ממלכתית והיא כפופה להחלטות המועצה הארצית לתכנון ולבניה;

3) המדינה תדאג לתכנון אב של הישוב מטעם הגורמים הממלכתיים ולהבאת מיס, חשמל וכביש מחבר - עד האתר.

ב. להטיל על מטה ההתיישבות שפועל ליד יו"ר הועדה להתיישבות לטפל בנושא מסירת אינפורמציה באשר לעמקא ב' הנ"ל.

בזמנו, בעקבות לחץ הבנים הנמצאים החליטה ועדה השרים במושבים שבגליל, למצוא פתרון לבני

מר ש. רביד:

המערבי בסמיכות מקום לעמקא.

ואני רוצה כאן לומר שההחלטה שהתקבלה

ועכשיו מתחילה להתבצע של הכפלת מושבי הגליל עד 100 יחידות, איננה שייכת לישובי הגליל המערבי, שהם כבר מעבר לזה.

לאינפורמציה, בעמקא עצמה יש 80 משקים

כאשר יש 200 בנים אחרי שרות צבא שמוכנים להשתקע באזור. כלומר,

התפוצצות האוכלוסין היא שם רבה. אנחנו הצענו בזמנו איזה שהוא פתרון שלא בא בחשבון מבחינת עלותו. אנחנו די מוגבלים בשל בעיות

בעלות באזור הזה. לכן, בזמנו, פניתי לשר החקלאות כיו"ר הועדה

ואמרתי כי אנו נאלצים להרים ידיים כי האיתור שמצאנו בבעלות באזור

הזה של הגליל, ליד כפר יאסיף וכל האזור הזה, עלותו היא עצומה.

ביקשתי לבוא לועדה ולהגיד כי אנחנו לא מסוגלים למלא את השליחות

שהוטלה עלינו. לשמחתי הרבה, בשבועיים האחרונים, חלה איזו שהיא תפנית ויכול להיות שנצליח כן למצוא איתור שהוא בעלות נמוכה, כי אחד הישובים יתור על קרקעות ציבוריות שאין להן עתיד חקלאי באזור הגליל המערבי, לא רחוק מהכפרים הערביים פה, ואז כן נוכל להקים את הישוב עם זיקה לישובי ההורים וגם לתרום לתוספת הבנים האלה לאזור. לישיבה הבאה אני אביא פרטים על הנושא.

העברת סכום של 6 מליון לירות לעופרה ואלון מורה

השר א. שרון : אני רוצה להעלות נקודה מסויימת : לפני כמה זמן אנחנו אישגנו את נושא עופרה ואלון-מורה כישובים לכל דבר. אך הטיפול בהם הוא בעצלתיים. אני כבר דיברתי על הנושא הזה עם שמעון רביד. הנקודה היא, שהאוצר עדיין לא העביר אף נקודה אחת. אנחנו מסכרחים לגשת לנושא הזה. מתקרב החורף. כספי ההסתדרות הציונית כנראה הגיעו פה לקצה האפשרויות שלהם ומוכרחים לעשות משהו בעניין הזה.

השר ג. פת : אישרנו זאת במסגרת של 6 מליון לירות. מר ש. רביד : 6 מליון הלירות שאתה מדבר עליהם מיועדים לפהיונות של חובות שלחצו עליהם. אנחנו מדברים על 26 מליון לירות שכוללים גם שיכון זמני שהעברנו אליך וגם לסגן שר האוצר.

השר ג. פת : על שיכון לא קיבלנו שום פניה, שום דרישה ושם בקשה.

מר א. דולצין : אני רוצה למסור אינפורמציה היות והייתי

קצת מעורב. אחרי ההחלטה שלנו באו אלי

אנשי קדום ועופרה (כי זה בתחום ההסתדרות הציונית) וביקשו להפעיל את העניין הזה. אמרתי להם כי הכספים הם כספים מטעם הממשלה. הם הגישו תקציב מלא על 26 מליון לירות. דיברתי עם שר האוצר. דיברתי עם חנן פורת וסיכמנו שעד ששר האוצר יחזור יקצו להם 5-6 מליון לירות. בחוץ ה-5-6 מליון יש 2 רק 2 מליון לירות לחובות ולא כל הסכום הזה.

השר א. שרון : החובות שם הרבה יותר גבוהים.

מר א. דולצין : היו להם חובות לפרעון באופן מייד.

סוכם עם שר האוצר.

השר ג. פת : אנחנו קיבלנו את הפניה ביום שני לביצוע,

לגבי ה-6 מליון.

מר א. דולצין : כלומר, זה הסכום שהועמד לרשותם בינתיים,

לכשיחזור שר האוצר, הוא יתחייב לדון

על כך.

מר ש. רביד : אני יכול להבין שעומדים לרשותנו בהסתדרות

הציונית, היום, 6 מליון לירות.

השר ג. פת : לצרכים האלו שלהם קיבלנו ושימה מפורטת

מאנשי גוש אמונים, העברנו מיד לביצוע

6 מליון לירות. ישנן בעיות אחרות כמו למשל בעית ביה"ס באלון-מורה,

אבל אנו צריכים להחליט, רבותי, מאיפה בא התקציב. אנחנו זקוקים

עכשיו למליון לירות להכנת ביה"ס באלון מורה, ואנו כבר עובדים שם,

כשאינני יודע מאיפה יבוא הכסף.

בדעון, את 6 מליון הלירות האלה מעמידים
לרשות המחלקה להתיישבות של ההסתדרות

מר ש. דולצין :

הציונית?

זה הולך לפדיון השקעות. זה לא עומד
לרשותנו.

מר ש. רביד :

יש פה אי הבנה, למי שטיפל ב-6 המליונים
האלה, 6 המליונים האלה נועדו לכיסוי

השר א. שרון :

הוצאו שהיו ולפדיון השקעות שהיו, שחלק מהן היו מיידנות, אבל גם
היו אחרות לוחצות. אבל אין הדבר הזה נוגע לעצם העניין שלפנינו.
זה לא רק זה. יש ישובים נוספים, קיבלנו החלטה בזמנו על חרוון ד',
וכו', שורה שלמה של ישובים, שבאיזה שהיא צורה כולם זזים בשטח,
כולם מהקדמים וכולם צריכים כסף. בנייר הזה שהוגש על-ידי המחלקה
להתיישבות, מדובר ב-26 מליון לירות.

אני מדבר פה כממלא מקום שר האוצר ואני
מציע שאנחנו נקבל את כל הנושא הזה של

השר ג. פת :

ה-26 מליון לירות. אנחנו לא קיבלנו זאת. אצלנו זה לא מצוי.

זה לא עניין לוועדה.

מר א. דולצין :

אני מציע שלא נמשיך בכך. חבל שאנו
נעסוק בנושא הזה כרגע.

השר א. שרון :

הח/3. ישובי קטיף - שדות שינוי החלטה מס. 580 (חח/9) ב' 3 של הממשלה
 מיום י"ג באייר תשל"ז (1.5.77)

השר א. שרון : אני רוצה פה למסור על עוד דבר אחד,

כשלפני כן ברצוני להדגיש כי מדובר

פה בדברים שקורים בשטח ושיש עליהן החלטות מזמן. מצד אחד, אני לא יכול לעקב את הנושא הזה, אך מצד שני, אני מאוד חושש להוציא את הדברים. אבל אין פה שום דבר שלא הוחלט עליו.

מר ש. רביד : בזמנו, כאשר עוד באפריל אגא משהוחלט

על הישובים באזור פתחה-רפיח, הוחלט

להקים 4 חשתיות ישובים : שתיים באזור קטיף ושתיים באזור שדות. המחשבה היתה שיתיישב כאן גרעין עולים וכאן גרעין של בני המושבים, כאשר קטיף הצפונית היא גוש דתי ויש לכאן עוד 2 גרעיני עולים. מתברר עתה שכנראה כל אזור קטיף יהיה אזור דתי, לכן איננו מעוניינים להכניס לפה שני גרעינים של חילוניים. נושא הקטיפים הצפוניים שהם עכשיו בבינוי והם עדיין לא מאוכלסים. לכן אנו מבקשים (והנושא מקובל על כל התנועות שמשתתפות בדבר) לחזור לפרוטוקול של ה-19 לאפריל, ובמקום "קטיף ד' וה'" להחליט על "שדות ט' ו-י" באשר להכנת חשתית. המדובר באותו אזור, אלא רק שיש בעיה של ארגון תנועת מבחינת בתי ספר וכו'. על-מנת שנוכל להתקדם בעבודה, היות ואנו עומדים בפני ביצוע החשתיות האלה, חשוב לנו שנדע שזה מתייחס לשדות ט' ו-י' ולא לקטיף ד' וה', כאשר לקטיף ד' וה' נחזור כנראה בשנה הבאה, או לאחר שיאוכלסו הישובים הדתיים, על-מנת ליצור פה גוש הומוגני.

מר מ. קרונה : היתה פנייה מהישובים הדתיים?

מר ש. רביד : כן, זה מוסכם על דעת תנועת הישובים

הדתיים ועל דעת כל שאר התנועות.

מר אבני : הואיל ומדובר פה עלתקציב משר הבינוני,
יש לי הערה בנושא מנהל תקיין. אני
חושב שמן הדין היה שתהיה הדברות מוקדמת בין מחלקת ההתיישבות ובין
המשרד.

מר ש. רביד : זה הועלה בוועדת המשנה שם היה נציג
משרד השיכון, שהסכים לכך.

מר אבני : זה לא היה בסדר היום ואני לא ידעתי
על כך.

השר א. שרון : ישנה כאן החלטה של ועדת המשנה האומרת :
כי מוצע שבשנת התקציב הנוכחית יוחלפו
הקצבות לתשתית לישובים קטיף ד' ו-ה' בהקצבות לישובים שדות ט'
ו-י'.

מר אבני : זה לא היה בסדר היום. בסדר היום היתה
"עיר ורדים", שלחתי לנושא זה נציג וזה
מכוסה. על צניין זה לא ידעתי. ולכך גם לא צריך את מליאת הועדה.
היתה החלטה על הקמת 25 ישובים השנה עם תקצוב למינהו לישובי קבע,
גרעין א' ותשתית, ונאמר שאם יהיה צורך בשינוי, מוסמכים לכך 3
שרים : היור- שאז היה השר גלילי, שר החקלאות ושר הבינוני והשפיון.
אני רוצה שנטפל בכך בצורה מסודרת. אנו נשב עם שמעון רביד, נלמד
זאת ונציע לשר החקלאות ולגדעון פת פתרון.

מר קרונה : מה הסיבה שלא מיישבים את הישובים האלה,
זו לא סיבה פוליטית.

השר א. שרון :

יש לי הצעה. אם הדבר הזה מקובל, ננסה לעשות זאת בכפוף לשיחה שביין שלמה לביין חיים צבן. אתם תשבו על הדבר, תגמרו זאת כדי שלא נצטרף שוב פעם לכנס את הועדה ולדון על זה.

מר אבני :

לכנס שוב לא הצעתי. למען הסדר התקין, הי"ר עם השר הנוגע בדבר, יכולים לעשות

זאת על דעת הועדה.

השר א. שרון :

אני מציע לסכם זאת כך : ההצעה של המחלקה להתיישבות מתקבלת על הועדה. תערך בדיקה לפני כניסה לביצוע, בין שלמה אבני כראש האגף לבניה... .

מר אבני :

אם הועדה מקבלת, אין מה לעשות. יש שתי אפשרויות, סליחה על עקשנותי... .

השר א. שרון :

אמרתי : בכפוף.

מר אבני :

או שאתה מסמיך את שנינו לבדוק ולהחליט, או שאתה שומר לעצמך... .

השר א. שרון :

אני מסמיך את שניכם לבדוק א ולהחליט. אני מסמיך את ראה המנהל לבניה כפריח ואת שמעון רביד ולשבת ולסכם את הנושא הזה ביניהם.

דרך אגב אני רוצה לומר לכם : אני לא

מתכוון להוציא הודעה בנושא זה. אני לא סתם אומר זאת. אני רוצה

שתדעו. אני הייתי מוכרח להעלות זאת כדי שהעניין הזה יזוז, כי

הגרעינים מחכים.

מר מ. קרונה : אני רוצה לשאול שוב - אמרת קודם שיש הסכמה של משרד השיכון והתברר כי זה לא נכון. באשר להודעה השנייה שלך, כשאתה מודיע שזה על דעת הישובים, האם אפשר לקחת בחשבון שזה באמת על דעת הישובים.

מר ש. רביד : אני רוצה לתקן מר קרונה, אני אמרתי שזה על דעת כל התנועות ונציג משרד השיכון בועדה המכינה. ואני חוזר ומסביר שכל מה שבכוונתנו לעשות הוא שאת שני הגרעינים שהיו מיועדים לשני הכתמים הירוקים האלה אנו מעבירים מהאזור הזה לאזור הזה, על מנת לשמור פה על קיום גוש דתי.

מ ח ל י ט י ם : בשינוי להחלטה מס. 580 (הת/9) ב' 3 של הממשלה מיום י"ג באייר תשל"ז (1.5.77), להסמיך את ראש המינהל לבניה כפרית ולישובים חדשים במשרד הבינוי והשיכון ואת המנהל הכללי של המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית לסכם, על דעת הועדה להתיישבות, את דבר החלפת ההקצבות לתשתית לישובים קטיף ד' וה' בהקצבות לישובים שדות ט' וי' ".

מר א. דולצין : מה באשר לגרעינים בחו"ל.

השר א. שרון : אני מציע לא לגעת בנושא זה היום, ואני אסביר לך מדוע. העניין הוא פשוט. כשאתה לוקח את הגרעינים מחו"ל, המדובר הרי בנושא קטיף, בכוכב השחר, ואם אנחנו נשלח מפה הודעה לחו"ל, שהגרעינים נקראים, זה לא הזמן. בואו נחכה שבוע ימים בסבלנות בדברים האלה. אני נורא מתנצל, אני מצטער, אני מבקש לא לדון בזה כרגע ולחכות עם זה שבוע ימים.

אני מציע שנוציא היום את ההודעה בעניין עיר הורדים ועל הנושא של תל-גזר. עמקא - זה לא נושא שיש להוציא לגביו הודעה. רק על שני הנושאים הראשונים. אני מודה לכם. גמר חתימה טובה.